

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 17 września 2020 r.*

Odwołanie – Prawo instytucjonalne – Członek Parlamentu Europejskiego – Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej – Artykuł 8 – Immunitet parlamentarny – Działalność bez związku z obowiązkami parlamentarnymi – Publikacja na koncie Twitter posła – Artykuł 9 – Nietykalność poselska – Zakres – Decyzja o uchyleniu immunitetu parlamentarnego

W sprawie C-12/19 P

mającej za przedmiot odwołanie na podstawie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 7 stycznia 2019 r.,

Mylène Troszczynski, zamieszkała w Noyon (Francja), którą reprezentuje F. Wagner, avocat,

strona skarżąca,

w której drugą stroną postępowania jest:

Parlament Europejski, który reprezentują S. Alonso de León oraz C. Burgos, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: M. Vilaras, prezes izby, S. Rodin, D. Šváby, K. Jürimäe i N. Piçarra (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: P. Pikamäe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 2 kwietnia 2020 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: francuski.

Wyrok

- 1 W odwołaniu strona je wnosząca domaga się uchylenia wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 8 listopada 2018 r., Troszczyński/Parlament (T-550/17, niepublikowanego, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2018:754), którym Sąd oddalił jej skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie uchylenia jej immunitetu parlamentarnego (zwanej dalej „sporną decyzją”).

Ramy prawne

- 2 Artykuł 8 protokołu nr 7 sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, załączonego do traktatów UE i FUE (Dz.U. 2016, C 202, s. 266, zwanego dalej „protokołem”) przewiduje:

„Wobec członków Parlamentu Europejskiego nie można prowadzić dochodzenia, postępowania sądowego ani też ich zatrzymywać z powodu ich opinii lub stanowiska zajętego przez nich w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych”.

- 3 Artykuł 9 protokołu stanowi:

„Podczas sesji Parlamentu Europejskiego jego członkowie korzystają:

- a) na terytorium swojego państwa – z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa;
- b) na terytorium innego państwa członkowskiego – z immunitetu chroniącego przed zatrzymaniem oraz immunitetu jurysdykcyjnego.

Immunitet chroni także członków podczas ich podróży do i z miejsca, gdzie odbywa się posiedzenie Parlamentu Europejskiego.

Nie można powoływać się na immunitet w przypadku, gdy członek został schwytany na gorącym uczynku, i nie może on stanowić przeszkody w wykonywaniu przez Parlament Europejski prawa uchylenia immunitetu w odniesieniu do któregokolwiek ze swoich członków”.

- 4 Artykuł 5 Regulaminu Parlamentu Europejskiego (ósma kadencja – styczeń 2017), zatytułowany „Przywileje i immunitety”, w ust. 2 zdanie drugie przewiduje:

„Immunitet parlamentarny nie jest osobistym przywilejem posła, lecz gwarancją niezależności Parlamentu jako całości oraz jego członków”.

Okoliczności powstania sporu

- 5 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 1–10 zaskarżonego wyroku; na potrzeby niniejszej sprawy można je streścić w następujący sposób.
- 6 Wnosząca odwołanie została wybrana na posła do Parlamentu Europejskiego w wyborach do ósmej kadencji, które odbyły się w dniach od 22 do 25 maja 2014 r.
- 7 W dniu 23 września 2015 r. na jej koncie w serwisie społecznościowym Twitter opublikowano fotografię, na której znajdowała się grupa kobiet w ubraniach zasłaniających całe ich twarze z wyjątkiem oczu, zdająca się czekać przed kasą świadczeń rodzinnych (CAF). Fotografia została

opatrzone następującym komentarzem: „CAF w Rosny-sous-Bois w dniu 9 grudnia 2014 r. Myślałam, że noszenie chust zakrywających całą twarz jest zakazane przez prawo” (zwany dalej „spornym tweetem”).

- 8 W następstwie złożonego w dniu 27 listopada 2015 r. przez dyrektora generalnego CAF w Seine-Saint-Denis (Francja) zawiadomienia dotyczącego zniesławienia administracji publicznej procureur de la République de Bobigny (prokurator republiki w Bobigny, Francja) rozpoczął w dniu 19 stycznia 2016 r. czynności sprawdzające w przedmiocie zarzutów dotyczących nawoływania „do nienawiści lub przemocy wobec osoby lub grupy osób ze względu na ich pochodzenie, przynależność lub brak przynależności do określonej grupy etnicznej, narodowość, rasę lub religię” oraz w przedmiocie publicznego zniesławienia.
- 9 Sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze wezwał wnoszącą odwołanie do pierwszego stawiennictwa w dniu 20 września 2016 r. Sprzeciwiła się ona temu, powołując się na immunitet parlamentarny.
- 10 Pismem z dnia 23 września 2016 r. prowadzący postępowanie przygotowawcze sędzia z tribunal de grande instance de Bobigny (sądu okręgowego w Bobigny, Francja) zwrócił się o wystąpienie do Parlamentu z wnioskiem o uchylenie rzeczzonego immunitetu.
- 11 W dniu 1 grudnia 2016 r. francuski minister sprawiedliwości przekazał ten wniosek przewodniczącemu Parlamentu.
- 12 W dniu 11 kwietnia 2017 r. komisja prawna Parlamentu wysłuchała stanowiska wnoszącej odwołanie.
- 13 W dniu 14 czerwca 2017 r. Parlament przyjął sporną decyzję.
- 14 Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2018 r. prowadzący postępowanie wiceprezes tribunal de grande instance de Bobigny (sądu okręgowego w Bobigny) przekazał sprawę wnoszącej odwołanie do tribunal correctionnel (sądu karnego).

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 15 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 sierpnia 2017 r. wnosząca odwołanie wniosła skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji oraz o zadośćuczynienie za podnoszoną krzywdę wyrządzoną jej przez tę decyzję.
- 16 Na poparcie żądań wnosząca odwołanie podniosła cztery zarzuty: zarzut pierwszy – dotyczący naruszenia art. 8 protokołu, drugi – naruszenia art. 9 protokołu, trzeci – naruszenia obowiązku uzasadnienia, a także zasady równego traktowania i zasady dobrej administracji, oraz czwarty – dotyczący naruszenia prawa do obrony, jak również niezgodności z prawem art. 9 ust. 9 i art. 150 ust. 2 regulaminu Parlamentu.
- 17 Sąd rozpatrzył dwa pierwsze zarzuty łącznie, przypominając na wstępie, w pkt 34 zaskarżonego wyroku, że w sytuacji gdy Parlament, do którego zwrócono się z wnioskiem o uchylenie immunitetu parlamentarnego, dojdzie do wniosku, że okoliczności faktyczne leżące u podstaw tego wniosku nie są objęte art. 8 protokołu, ma on obowiązek sprawdzenia, czy w odniesieniu do tych okoliczności faktycznych zainteresowanemu posłowi przysługuje immunitet przewidziany w art. 9 protokołu, a jeśli tak, to powinien zdecydować, czy należy ten immunitet uchylić, czy też nie.
- 18 Następnie Sąd podzielił argumentację przedstawioną przez wnoszącą odwołanie na poparcie tych dwóch zarzutów na pięć części: pierwszą, wywodzoną z zastosowania do spornego tweeta art. 26 konstytucji francuskiej; drugą, dotyczącą okoliczności, że rzeczony tweet stanowi opinię wyrażoną

w ramach wykonywania przez wnoszącą odwołanie obowiązków parlamentarnych w rozumieniu art. 8 protokołu; trzecią, opartą na naruszeniu prawa podstawowego do wolności wypowiedzi, które Parlament miał popełnić uchylając niesłusznie immunitet parlamentarny wnoszącej odwołanie; czwartą, wywodzoną z okoliczności, że wnosząca odwołanie nie jest autorem spornego tweeta; oraz piątą, dotyczącą naruszenia niezależności wnoszącej odwołanie oraz Parlamentu.

- 19 Sąd odrzucił część pierwszą jako pozbawioną znaczenia dla sprawy. W pkt 41 zaskarżonego wyroku stwierdził on, że powód, dla którego Parlament uznał, iż wnosząca odwołanie nie może skorzystać z art. 26 konstytucji francuskiej, wiąże się nie z faktem publikacji spornego oświadczenia na Twitterze, lecz z tym, że sporny tweet nie może zostać uznany za opinię ani stanowisko zajęte w głosowaniu w czasie wykonywania obowiązków parlamentarnych wnoszącej odwołanie w rozumieniu art. 8 protokołu.
- 20 Część druga została oddalona jako bezzasadna. Sąd stwierdził w istocie w pkt 53 zaskarżonego wyroku, że przedmiotem spornego tweeta było wyrażenie ubolewania z powodu nieprzestrzegania francuskiego prawa zabraniającego ukrywania twarzy w przestrzeni publicznej w związku z konkretnym wydarzeniem, które miało odbywać się przed siedzibą organu odpowiedzialnego za świadczenie usługi publicznej na terytorium francuskim, i nie można go utożsamiać z zajęciem bardziej ogólnego stanowiska w kwestiach bieżących lub rozpatrywanych przez Parlament. Sąd wywiódł stąd, w pkt 54 zaskarżonego wyroku, że nie ma bezpośredniego związku o oczywistym charakterze między spornym tweetem a obowiązkami parlamentarnymi wnoszącej odwołanie i w związku z tym Parlament nie popełnił oczywistego błędu w ocenie, gdy uznał, iż zarzuty postawione wnoszącej odwołanie nie dotyczyły opinii ani stanowiska zajętego w głosowaniu w czasie wykonywania przez nią obowiązków służbowych posła w rozumieniu art. 8 protokołu.
- 21 Część trzecia została oddalona jako bezzasadna. O ile Sąd w pkt 58 zaskarżonego wyroku przypomniał, że art. 8 protokołu jest ściśle związany z wolnością wypowiedzi, o tyle w pkt 59 tego wyroku wskazał jednak, że czyny zarzucane wnoszącej odwołanie nie były objęte zakresem tego artykułu, a zatem Parlament nie naruszył tej wolności.
- 22 Sąd odrzucił część czwartą jako pozbawioną znaczenia dla sprawy. W pkt 61 i 62 zaskarżonego wyroku wskazał on, po pierwsze, że kwestia, czy w chwili złożenia wniosku były spełnione przesłanki wymagane do uchylenia immunitetu, jest odrębna od ustalenia, czy czyny zarzucane danemu posłowi zostały udowodnione, a po drugie, że zadaniem Parlamentu nie jest orzekanie w przedmiocie możliwości przypisania takich czynów.
- 23 Wreszcie część piąta została oddalona jako bezzasadna. Sąd w pkt 66 i 67 zaskarżonego wyroku stwierdził, że ponieważ art. 9 protokołu wyraźnie upoważnia Parlament do uchylenia immunitetu, z którego korzystają posłowie, nie można czynić Parlamentowi zarzutu z tego, że w świetle okoliczności sprawy i na wniosek przekazany przez francuskiego ministra sprawiedliwości uznał on, iż należy uchylić immunitet wnoszącej odwołanie, aby umożliwić francuskim organom sądowym dalsze prowadzenie wszczętego przez nie postępowania.
- 24 Co się tyczy zarzutu trzeciego, którego część pierwsza dotyczyła naruszenia obowiązku uzasadnienia oraz zasady równego traktowania, a druga – naruszenia zasady dobrej administracji, Sąd oddalił go w całości w pkt 102 zaskarżonego wyroku.
- 25 Jeżeli chodzi o pierwszą część tego zarzutu, w której wnosząca odwołanie twierdziła, że Parlament potraktował ją inaczej niż posłów znajdujących się w porównywalnych sytuacjach, nie uzasadniając tego w sposób dostateczny, Sąd na wstępie, w pkt 76 zaskarżonego wyroku, uściślił, że przywołany przez wnoszącą odwołanie na poparcie tej pierwszej części dokument Komisji Prawnej i Rynku Wewnętrzny Parlamentu z dnia 6 czerwca 2003 r., zatytułowany „Komunikat dla posłów nr 11/2003” i mający za przedmiot „[u]chylenie immunitetu zgodnie z art. [9] Protokołu o przywilejach i immunitetach. Zasady ustanowione na podstawie spraw dotyczących wyrażania opinii”

(zwany dalej „komunikatem nr 11/2003”), nie jest aktem Parlamentu w rozumieniu art. 288 TFUE i nie wywołuje wiążącego skutku. Następnie, w pkt 80 i 81 zaskarżonego wyroku, Sąd zauważył, po pierwsze, że ponieważ wnosząca odwołanie nie sprecyzowała ani działań lub wypowiedzi zarzucanych posłom, których wskazała jako beneficjentów stosowania wspomnianego komunikatu, ani okoliczności, w jakich miały miejsce rozpatrywane czyny, nie wykazała ona, że sytuacja tych posłów była porównywalna z jej własną. Po drugie, ponieważ w niniejszej sprawie nie istniał bezpośredni związek między spornym tweetem i obowiązkami parlamentarnymi wnoszącej odwołanie, nie wykazała ona, że Parlament odstąpił od wyrażonej w tym komunikacie zasady, że w przypadku gdy czyny zarzucane posłowi wchodzą w zakres jego działalności politycznej lub są z nią bezpośrednio związane, immunitet nie zostanie uchylony.

- 26 Jeżeli chodzi o drugą część tego samego zarzutu, Sąd wskazał w pkt 88 i 99 zaskarżonego wyroku, że wnosząca odwołanie nie przedstawiła żadnego konkretnego dowodu, poza różnicą w doktrynie politycznej, mogącego wykazać, że rząd francuski, a w szczególności francuski minister sprawiedliwości, dopuścił się prześladowania Frontu Narodowego, którego jest jedną z przedstawicielek, ani że to jej przynależność do tej partii spowodowała, wyłącznie lub chociażby w części, wszczęcie czynności sprawdzających. Sąd stwierdził również w pkt 94 zaskarżonego wyroku, że nic nie pozwala uznać, iż wniosek o uchylenie immunitetu parlamentarnego wnoszącej odwołanie został złożony w ramach postępowania sądowego, które toczyło się w sposób nietypowy, w szczególności w odniesieniu do terminów. Wreszcie w pkt 96 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, że żadna z okoliczności podniesionych w tym kontekście przez wnoszącą odwołanie, mianowicie że sporny tweet został zamieszczony przez jej asystenta, że usunęła ten tweet, gdy tylko się o nim dowiedziała, oraz że w wypadku skazania w przypadku wydania wyroku skazującego groziłaby jej kara dodatkowa w postaci utraty biernego prawa wyborczego, a także utrata mandatu posłanki europejskiej i wszystkich jej mandatów wyborczych, nie znajduje się pośród okoliczności, które Parlament powinien wziąć pod uwagę przy ustalaniu spełnienia w danym przypadku przesłanek uchylenia immunitetu parlamentarnego na podstawie art. 9 protokołu.
- 27 Tytułem uzupełnienia Sąd stwierdził w pkt 101 zaskarżonego wyroku, że postanowienie o przekazaniu sądowi karnemu, wspomniane w pkt 14 niniejszego wyroku, nosi datę późniejszą niż sporna decyzja i przeczy argumentacji skarżącej dotyczącej istnienia *fumus persecutionis* po stronie francuskich władz sądowniczych. Sąd podkreślił w tym kontekście, że zgodnie z rzezonym postanowieniem okoliczność, iż wnosząca odwołanie nie jest autorką spornego tweeta, nie stoi na przeszkodzie ściganiu jej na podstawie *loi du 29 juillet 1881 sur la liberté de la presse* (ustawy z dnia 29 lipca 1881 r. o wolności prasy, *JORF* z dnia 30 lipca 1881 r., s. 4201) w obowiązującym brzmieniu (zwanej dalej „ustawą z dnia 29 lipca 1881 r.”).

Żądania stron

- 28 Wnosząca odwołanie wnosi do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku;
  - stwierdzenie nieważności spornej decyzji;
  - orzeczenie co do kwoty, jaka zostanie jej przyznana z tytułu kosztów postępowania; oraz
  - obciążenie Parlamentu kosztami postępowania.
- 29 Parlament wnosi o oddalenie odwołania i obciążenie kosztami postępowania strony wnoszącej odwołanie.

W przedmiocie odwołania

- 30 Na poparcie odwołania wnosząca odwołanie podnosi dwa zarzuty, ujęte w jednym dziale, zatytułowanym „Naruszenie przez Sąd prawa Unii – naruszenie prawa i błąd w kwalifikacji prawnej okoliczności faktycznych – oczywisty błąd w ocenie”. Dokładniej wnosząca odwołanie zarzuca Sądowi, że popełnił dwa „oczywiste błędy w ocenie” w trakcie analizy zarówno drugiego, jak i trzeciego zarzutu w pierwszej instancji, które to błędy miały „wpływ na dokonaną przez Sąd kwalifikację prawną ściganych wypowiedzi i ich kontekstu” i spowodowały – niesłusznie – brak zastosowania art. 8 i 9 protokołu na rzecz wnoszącej odwołanie.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

- 31 W zarzucie pierwszym wnosząca odwołanie, odnosząc się do pkt 47 i 52–54 zaskarżonego wyroku, zarzuca Sądowi, że nie uznał spornego tweeta za opinię wyrażoną w ramach wykonywania jej obowiązków parlamentarnych. Na poparcie tego zarzutu wnosząca odwołanie przytacza trzy argumenty.
- 32 W pierwszej kolejności uważa ona, że Sąd błędnie stwierdził, że zdarzenie komentowane w spornym tweecie, z powodu umiejscowienia we Francji, nie należy do obszaru zainteresowań posła do Parlamentu Europejskiego, podczas gdy każdy poseł został wybrany ze swego państwa reprezentuje swych wyborców i powinien w trakcie swego mandatu utrzymywać z nimi konieczne więzi, odnosząc się w szczególności do faktów, które ich interesują lub ich dotyczą.
- 33 W drugiej kolejności Sąd niesłusznie jej zdaniem uznał, że opinia nieuchronnie stanowi ogólne stanowisko, wykluczające wszelkie odniesienie do konkretnego wydarzenia. Zdaniem wnoszącej odwołanie stwierdzenie to jest sprzeczne zarówno z komunikatem nr 11/2003, w szczególności z zawartą w nim zasadą nr 2, jak i z ustawą z dnia 29 lipca 1881 r., na podstawie której sporny tweet byłby uważany za opinię. Wreszcie wnosząca odwołanie przywołuje wyrok z dnia 8 października 2009 r. w sprawie Brunet-Lecomte i Tanant przeciwko Francji (CE:ECHR:2009:1008JUD 001266206), w którym Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że treści obraźliwe lub zniesławiające mogą stać się elementem debaty politycznej i podlegać ochronie na podstawie prawa podstawowego, jakim jest wolność wypowiedzi, gdy istnieje ogólny interes w ich dyskusowaniu.
- 34 W trzeciej kolejności Sąd niesłusznie jej zdaniem uznał, że fakt, iż poseł podkreśla zachowanie sprzeczne z prawem francuskim, nie jest kwestią bieżącą. W tej kwestii wnosząca odwołanie podnosi, po pierwsze, że noszenie chust zakrywających całą twarz w przestrzeni publicznej, jako zewnętrzny przejaw przynależności do islamu, jest „tematem budzącym powszechne zainteresowanie, który dotyczy zarówno życia publicznego, jak i praw kobiet”. Po drugie, Sąd powinien był jej zdaniem zastosować wyrok z dnia 6 września 2011 r., Patriciello (C-163/10, EU:C:2011:543), zgodnie z którym w celu odmówienia uchylenia immunitetu parlamentarnego posła należałoby ustalić, czy działał on w interesie ogólnym swych wyborców w ramach swej działalności politycznej.
- 35 Parlament natomiast uważa, że te trzy argumenty wynikają z błędnego odczytania zaskarżonego wyroku i tym samym zarzut pierwszy należy oddalić jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 36 Poprzez zarzut pierwszy wnosząca odwołanie zasadniczo zarzuca Sądowi, że naruszył on art. 8 protokołu, orzekając, że sporny tweet nie stanowił opinii wyrażonej w ramach wykonywania przez nią obowiązków parlamentarnych w rozumieniu w rozumieniu tego przepisu.

- 37 W tej kwestii należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że art. 8 protokołu jest przepisem szczególnym, mającym na celu ochronę swobody wypowiedzi i niezależności posłów do Parlamentu Europejskiego, a zatem stanowi przeszkodę dla wszczęcia jakiegokolwiek postępowania sądowego z uwagi na wyrażoną opinię lub stanowisko zajęte w głosowaniu w ramach wykonywania obowiązków parlamentarnych (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2011 r., *Patriciello*, C-163/10, EU:C:2011:543, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 38 W drugiej kolejności – art. 8 protokołu ze względu na swój cel i swoje brzmienie, które wyraźnie odnosi się do opinii i stanowisk zajętych w czasie głosowania przez posłów do Parlamentu Europejskiego, ma zasadniczo zastosowanie do oświadczeń złożonych przez tych posłów w samych pomieszczeniach Parlamentu. Jednakże nie jest wykluczone, że oświadczenie złożone przez posła poza tymi pomieszczeniami może stanowić opinię wyrażoną w czasie pełnienia przez niego obowiązków parlamentarnych, ponieważ istnienie takiej opinii uzależnione jest nie od miejsca, w jakim została wyrażona, lecz od jej charakteru i treści. W związku z tym należy stwierdzić, że pojęcie „opinii” w rozumieniu tego postanowienia należy rozumieć szeroko jako obejmujące wypowiedzi lub oświadczenia, które ze względu na swoją treść odpowiadają twierdzeniom stanowiącym subiektywne oceny (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2011 r., *Patriciello*, C-163/10, EU:C:2011:543, pkt 29, 30, 32).
- 39 W trzeciej kolejności – skoro immunitet ustanowiony w art. 8 protokołu może w definitywny sposób uniemożliwić organom sądowym i sądom krajowym wykonywanie przysługujących im uprawnień dotyczących ścigania i karania przestępstw, a w konsekwencji całkowicie pozbawić w ten sposób osoby, które doznały uszczerbku w wyniku tych opinii, dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w tym ewentualnie w celu uzyskania w postępowaniu cywilnym odszkodowania z tytułu poniesionej szkody, związek między opinią wyrażoną przez posła i jego obowiązkami parlamentarnymi powinien być bezpośredni i oczywisty (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2011 r., *Patriciello*, C-163/10, EU:C:2011:543, pkt 33–35).
- 40 W czwartej kolejności – w odróżnieniu od nietykalności poselskiej określonej w art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu, która zależy od prawa krajowego, zakres immunitetu określonego w art. 8 protokołu należy określić w braku odesłania do prawa krajowego jedynie na podstawie prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2011 r., *Patriciello*, C-163/10, EU:C:2011:543, pkt 25).
- 41 W niniejszej sprawie, jeżeli chodzi o pierwszy argument podniesiony na poparcie zarzutu pierwszego, należy stwierdzić – jak zauważył rzecznik generalny w pkt 61–63 opinii – że wbrew twierdzeniom wnoszącej odwołanie Sąd nie stwierdził, że powoływane zdarzenie komentowane w spornym tweecie, ze względu na jego lokalizację geograficzną we Francji, nie należy do obszaru zainteresowań posła do Parlamentu Europejskiego. Sąd nie wykluczył też, że wydarzenia mogące wiązać się z problematyką islamizmu i naruszania prawa kobiet mogą rzeczywiście stanowić kwestie dotyczące interesu ogólnego. W pkt 53 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł zasadniczo, że ponieważ sporny tweet był raczej wyrazem woli podkreślenia zachowania sprzecznego z prawem francuskim niż troski o obronę praw kobiet, nie można go utożsamiać z zajęciem bardziej ogólnego stanowiska w kwestiach bieżących lub rozpatrywanych przez Parlament.
- 42 Wynika stąd, że pierwszy argument podniesiony na poparcie zarzutu pierwszego wynika z błędnego odczytania zaskarżonego wyroku i należy go oddalić.
- 43 Jeżeli chodzi o drugi argument podniesiony na poparcie zarzutu pierwszego, po pierwsze, należy stwierdzić – jak zauważył rzecznik generalny w pkt 64 i 65 opinii – że w pkt 46 zaskarżonego wyroku Sąd nie ograniczył pojęcia „opinii” w rozumieniu art. 8 protokołu do stanowisk ogólnych z wykluczeniem wszelkich odniesień do konkretnych wydarzeń. Przeciwnie, Sąd – powołując się na orzecznictwo Trybunału dotyczące pojęcia „opinii” – przypomniał, że wspomniane pojęcie należy rozumieć szeroko jako obejmujące wypowiedzi lub oświadczenia, które ze względu na swoją treść

odpowiadają twierdzeniom stanowiącym subiektywne oceny. Sąd nie ograniczył więc bezzasadnie tego pojęcia, lecz ograniczył się do zakończenia swej analizy stwierdzeniem braku bezpośredniego, oczywistego związku między spornym tweetem a obowiązkami parlamentarnymi wnoszącej odwołanie.

- 44 Po drugie, przywołany przez wnoszącą odwołanie komunikat nr 11/2003 – niezależnie od jego prawnie niewiążącego charakteru – ogranicza się do wskazania w zasadzie 2, że za wyrażanie opinii wchodzące w zakres działalności politycznej posła, a zatem niepowodujące uchylenia immunitetu, uważa się manifestacje, nawet z ław dla publiczności w parlamencie krajowym, podczas publicznych spotkań, w publikacjach politycznych, w prasie, w książkach, w telewizji, poprzez złożenie podpisu pod deklaracją polityczną, a nawet w sądzie, bez wskazania jednak, jakie warunki są wymagane, by opinie te mogły być objęte konkretnie art. 8 protokołu jako opinie lub stanowiska zajęte przez posłów w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków parlamentarnych. Nie ma zatem w tym komunikacie nic, na co można by się powołać przeciwko stwierdzeniu Sądu, że sporny tweet nie wchodził w zakres wykonywania obowiązków parlamentarnych przez wnoszącą odwołanie w rozumieniu art. 8 protokołu zgodnie z jego wykładnią dokonaną między innymi w wyroku z dnia 6 września 2011 r., *Patriciello* (C-163/10, EU:C:2011:543, pkt 32–35).
- 45 Po trzecie, ponieważ – jak przypomniano w pkt 40 niniejszego wyroku – zakres immunitetu przewidzianego w art. 8 protokołu należy ustalić wyłącznie na podstawie prawa Unii, argument wnoszącej odwołanie oparty na ustawie z dnia 29 lipca 1881 r. nie ma znaczenia dla sprawy i należy go oddalić jako bezskuteczny.
- 46 Po czwarte, znaczenia dla sprawy nie ma również przywołany w tym kontekście przez wnoszącą odwołanie wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 8 października 2009 r. w sprawie *Brunet-Lecomte i Tanant przeciwko Francji* (CE:ECHR:2009:1008JUD 001266206). Wystarczy stwierdzić, że wyrok ten nie dotyczył kwestii, czy oświadczenie stanowi opinię wyrażoną przez posła w ramach wykonywania jego obowiązków, lecz – jak wskazuje sama wnosząca odwołanie – możliwości uznania, że treść zniesławiająca jest chroniona prawem podstawowym do wolności wypowiedzi.
- 47 Jeżeli chodzi o trzeci argument podniesiony na poparcie zarzutu pierwszego, należy wskazać, że wbrew twierdzeniom wnoszącej odwołanie Sąd nie stwierdził, że fakt, iż poseł podkreśla zachowanie sprzeczne z ustawą krajową, nie jest kwestią bieżącą. W pkt 53 zaskarżonego wyroku Sąd ograniczył się do stwierdzenia, że sporny tweet jawi się raczej jako wola podkreślenia zachowania sprzecznego z prawem francuskim niż jako troska o obronę praw kobiet, a zatem fakt, że wnosząca odwołanie jest zastępcą członka komisji praw kobiet i równości płci Parlamentu, nie pozwala na powiązanie spornego tweeta z obowiązkami, które wykonuje ona w charakterze posła.
- 48 Wynika stąd, że zarzut pierwszy, dotyczący naruszenia przez Sąd art. 8 protokołu, należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego

Argumentacja stron

- 49 W drugim zarzucie wnosząca odwołanie, odnosząc się do pkt 61, 62, 96, 100 i 101 zaskarżonego wyroku, zasadniczo zarzuca Sądowi, że utrzymał w mocy sporną decyzję, błędnie orzekając, że przesłanki wymagane do uchylenia jej immunitetu parlamentarnego zostały spełnione. Na poparcie tego zarzutu wnosząca odwołanie przytacza trzy argumenty.
- 50 W pierwszej kolejności Sąd błędnie jej zdaniem stwierdził, że nie jest rolą Parlamentu weryfikowanie, czy czyny zarzucane posłowi, którego dotyczy wnioski o uchylenie immunitetu, zostały udowodnione, nawet jeśli Parlament zbadał i uznał stan faktyczny.

- 51 W drugiej kolejności wnosząca odwołanie twierdzi, że Sąd nie wyprowadził prawidłowych wniosków prawnych z art. 42 ustawy z dnia 29 lipca 1881 r., który to artykuł, ustanawiając „odpowiedzialność kaskadową”, umożliwia właściwym organom krajowym ściganie rzeczywistego autora spornego tweeta, w niniejszej sprawie asystenta wnoszącej odwołanie.
- 52 W trzeciej kolejności, zdaniem wnoszącej odwołanie, w pkt 101 zaskarżonego wyroku Sąd wysnuł ze wspomnianego w pkt 14 niniejszego wyroku postanowienia o przekazaniu jej sprawy do sądu karnego wniosek prawny przeciwny do tego, który powinien był wysnuć, zważywszy, że wnosząca odwołanie nie była autorką spornego tweeta i usunęła go niezwłocznie po powzięciu o nim wiadomości, co dowodzi, że nie miała ona zamiaru popełnienia przestępstwa. Ponadto okoliczność, że wnosząca odwołanie jako jedyna została postawiona przed sądem karnym, podczas gdy autor spornego tweeta skorzystał z przedawnienia ścigania, wskazuje jej zdaniem na „zawziętość sędziego” w stosunku do niej i świadczy o „zamiarze zaszkodzenia jej pod względem politycznym, co jest zachowaniem charakterystycznym dla *fumus persecutionis*”.
- 53 Parlament uważa, że zarzut drugi jest niedopuszczalny, ponieważ żaden z trzech argumentów podniesionych na jego poparcie nie spełnia ani wymogów wynikających z art. 58 akapit pierwszy Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, z art. 168 § 1 lit. d) i art. 169 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jak również z orzecznictwa Trybunału dotyczącego identyfikowania błędów Sądu, które mogą być podniesione na poparcie odwołania, ani warunków przedkładania błędów w ocenie dowodów kontroli Trybunału w ramach postępowania odwoławczego. Parlament opiera się w szczególności na postanowieniach z dnia 27 czerwca 2013 r., *Concal/Komisja* (C-570/12 P, niepublikowane, EU:C:2013:440, pkt 13) i z dnia 16 września 2010 r., *Dominio de la Vega/OIHM* (C-459/09 P, niepublikowane, EU:C:2010:533, pkt 44).

Ocena Trybunału

- 54 Poprzez zarzut drugi wnosząca odwołanie zasadniczo zarzuca Sądowi, że poprzez utrzymanie w mocy spornej decyzji naruszył art. 9 protokołu.
- 55 Na wstępie należy wskazać, że argumentacja przytoczona na poparcie zarzutu drugiego dostatecznie identyfikuje błędy, które wnosząca odwołanie zarzuca Sądowi, a zatem, wbrew twierdzeniom Parlamentu, zarzutu tego nie należy z miejsca odrzucać jako niedopuszczalnego.
- 56 Jeżeli chodzi o analizę tego zarzutu co do istoty, to należy przypomnieć, że o ile art. 9 protokołu przewiduje w akapicie pierwszym lit. a), że podczas sesji Parlamentu jego członkowie korzystają na terytorium swojego państwa z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa, o tyle w akapicie trzecim tego samego artykułu sprecyzowano, że Parlament może postanowić o uchyleniu immunitetu jednego ze swych członków.
- 57 Jeżeli chodzi o pierwszy argument podniesiony na poparcie zarzutu drugiego, należy zauważyć, że Sąd słusznie w pkt 61, 62 i 96 zaskarżonego wyroku stwierdził, że kwestia, czy w chwili złożenia wniosku przesłanki wymagane do uchylenia immunitetu zgodnie z art. 9 protokołu były spełnione, jest odrębna od ustalenia, czy czyny zarzucane danemu posłowi zostały udowodnione, gdyż to należy do kompetencji organów państwa członkowskiego.
- 58 O ile prawdą jest, jak stwierdził Sąd w pkt 100 zaskarżonego wyroku, że w spornej decyzji Parlament uznał, że wnosząca odwołanie nie była autorką spornego tweeta oraz że usunęła go, gdy tylko się o nim dowiedziała, o tyle stwierdzenie to miało na celu jedynie opisanie faktów podanych mu do wiadomości na poparcie wniosku o uchylenie immunitetu parlamentarnego wnoszącej odwołanie i w żaden sposób nie można go zrównać z oceną odpowiedzialności wnoszącej odwołanie z powodu ewentualnego używania jej konta Twitter przez jej asystenta, mogącej w stosownym przypadku

spowodować odmowę uchylenia przez Parlament jej immunitetu parlamentarnego na podstawie art. 9 protokołu. Zatem Sąd nie naruszył prawa, gdy uznał, że okoliczność ta nie ma wpływu na zgodność spornej decyzji z prawem.

- 59 Jeżeli chodzi o drugi argument podniesiony przez wnoszącą odwołanie na poparcie zarzutu drugiego, poprzez który zarzuca ona Sądowi, że nie wyciągnął właściwych wniosków prawnych z art. 42 ustawy z dnia 29 lipca 1881 r., należy stwierdzić, że stosowanie ustawy z dnia 29 lipca 1881 r. nie było ani rolą Parlamentu przy wydawaniu spornej decyzji, ani rolą Sądu przy badaniu jej zgodności z prawem. Argument ten jest zatem bezskuteczny.
- 60 Jeżeli chodzi o argument trzeci to wystarczy stwierdzić, że jest on wymierzony przeciwko pkt 101 zaskarżonego wyroku, który to punkt, jak wskazał sam Sąd, przedstawia motyw uzupełniający wobec motywów zawartych w pkt 99 i 100 tego wyroku. Tymczasem z jednej strony wnosząca odwołanie nie kwestionuje pkt 99 rzeczonego wyroku, a z drugiej strony jego pkt 100 – jak wynika z pkt 58 niniejszego wyroku – nie jest obciążony żadnym naruszeniem prawa. W tym stanie rzeczy wskazany argument należy oddalić jako bezskuteczny (zob. podobnie wyrok z dnia 30 maja 2018 r., Azoulay i in./Parlament, C-390/17 P, EU:C:2018:347, pkt 29).
- 61 Z powyższego wynika, że zarzut drugi należy oddalić jako w części bezzasadny, a w części bezskuteczny.
- 62 Z ogółu powyższych rozważań wynika, że niniejsze odwołanie należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 63 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Parlament wniósł o obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania, a wnosząca odwołanie przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami niniejszego postępowania odwoławczego.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) Mylène Troszczynski zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy